

24 ביולי 2008

אל: **ציבור לקוחותינו וידידינו,**

הנדון: תשלומי שוחד ששולמו בחו"ל אינם מהווים הוצאה בייצור הכנסה – בית משפט עליון
הידרולה בע"מ נ' פקיד שומה ת"א 1

עובדות המקרה בקצרה

חברת הידרולה בע"מ (להלן: "המערערת"), קיימה פעילות עסקית מסוגים שונים במדינות ברית המועצות לשעבר, ובכלל זאת מכירת סחורות מסוג ציוד רפואי ומוצרי מזון.

המערערת ניהלה את עסקיה באמצעות התקשרויות עם סוכנים מקומיים. המערערת העבירה לסוכנים סכומי כסף ניכרים, אשר שימשו הן לצורך תשלום שכרם של הסוכנים עצמם והן לצרכים נוספים, וביניהם – העברת כספים לגורמים מקומיים לקידום הצלחתן של העסקות. הסוכנים פתחו חשבונות בנק בבנקים ישראליים בישראל, ובחלקם גם ניתנו למנהלי המערערת יפוי כוח לפעול כראות עיניהם. התשלומים שיועדו לאותם סוכנים הועברו לחשבונות אלו. הסוגיה שבמחלוקת היתה, האם יש להתיר בניכוי סכומי כספים שהעבירה המערערת לסוכניה מחוץ לארץ. לטענת המערערת סכומים אלו הוצאו לייצור הכנסתה ולכן יש להתירם בניכוי כהוצאות, ואילו לטענת המשיב, בין השאר, מדובר בהוצאות בלתי חוקיות בחלקן, לתשלומי שוחד.

בית המשפט המחוזי

ביהמ"ש המחוזי הכיר אך ורק בסכומי העמלות שעליהם העידו הסוכנים שקיבלו כשכר. ביחס לשאלת חוקיות ההוצאות האמורות, נקבע כי חלק מהכספים שימש לתשלום שוחד. אף על פי כן, לא קבע בית המשפט קביעה חד משמעית בעניין שאלת ההכרה בהוצאות שחוקיותן מוטלת בספק. נקבע, כי ממילא במקרה הנדון לא הוברר עניין השוחד כל צרכו, והמדובר בפרשה מורכבת של עבירה לכאורה על חוק זר, שלא הוכח דבר לגביו, ושפקיד השומה אינו נדרש לדאוג לאכיפתו.

עיקרי פסק הדין – ביהמ"ש העליון

לטעמו של ביהמ"ש העליון, התשלומים ששולמו על ידי סוכני המערערת בחו"ל הם הוצאה בלתי-חוקית לצורך שאלת הניכוי ממס, מאחר שהם אינם חוקיים במדינה בה הוצאו, או לכל הפחות כך מוחזקים כל עוד לא הוכיחה המערערת אחרת, והם לא היו חוקיים אילו היו מוצאים במדינת המיסוי, קרי, בישראל. במילים אחרות, הם מקיימים "אי-חוקיות כפולה" על משקל "פליליות כפולה" – double criminality - המשמשת בדיני ההסגרה.

נקבע כי אין להתיר בניכוי סכומים שהעבירה המערערת לסוכניה ושימשו לתשלומי שוחד, וזאת מחמת אי-חוקיותן של ההוצאות. תשלומים אלה, שנועדו לשחד ולהשחית עובדי ציבור במדינה זרה, היו בלתי חוקיים אילו נעשו בישראל, וחזקה שאינם חוקיים במדינה בה בוצעו. על כן דינם כדין הוצאות שהוצאו בעבירה. הכרה בתשלומים כאלה כהוצאות לצורך ניכוי ממס סותרת את תקנת הציבור. תוצאה זו, של איסור ניכויים של התשלומים, מתבקשת גם לנוכח האינטרסים המוגנים הנפגעים במתן השוחד – המינהל הציבורי התקין ואמון הציבור ברשויות השלטון והחוק.

העובדה, כי הפעולה הבלתי-חוקית נעשתה מחוץ לישראל, אינה מחלישה מעוצמתם של אינטרסים אלה. הם חותרים תחת המינהל התקין ואמון הציבור בכל מקום. לכך נוספים גם שיקולים של חשש לפגיעה ביחסי-החוץ של מדינת ישראל ובתדמיתה. זאת ועוד, תוצאה זו מסתברת גם משיקולים של הקפה על כללי התחרות ההוגנת.

לגישת ביהמ"ש העליון, הכרה בהוצאות שהוצאו לתשלום שוחד סותרת ככלל את תקנת הציבור. המקרה הנדון נופל לגדרי הוצאה בלתי-חוקית, שהוצאה בעבירה ממש, שאין להכירה לצורכי הכנסה מטעמים של תקנת הציבור. עמדת ביהמ"ש הינה כי על הבוחר להוציא הוצאות לשם שוחד לדעת, כי רשויות החוק לא יתנו ידן, אף לא בעקיפין, לפעילותו באמצעות ההכרה בהן כהוצאה, חרף העובדה שההכנסה הנובעת מהוצאות מתן השוחד תחויב במס.

✓ **תשובות והבהרות נוספות ניתן לקבל אצל מנהלת החשבונות האישית שלך ו/או בקרו**

באתר הבית שלנו www.bcpa.co.il לקבלת מידע מקצועי מקיף ומגוון.

בברכה,

בחרי ושות'

רואי חשבון ויועצים פיננסיים